

Czułość

wygodna klubokawiarnia
– miejsce dostępne dla wszystkich

1. Do kogo jest skierowana innowacja?

- do osób z niepełnosprawnościami:
 - ruchu, poruszających się na wózkach aktywnych, elektrycznych i o protezach
 - wzroku: słabowidzących i niewidomych
 - intelektualnymi
- do opiekunów/opiekunek osób z niepełnosprawnościami oraz edukatorów/edukatorek
- do osób głuchych i słabosłyszących
- do seniorów i seniorek
- do właścicieli/właścielek oraz osób zarządzających miejscami użyteczności publicznej, takich jak: klubokawiarnia, restauracja, bistro, kawiarnia, muzeum, galeria, świetlica, dom kultury, biblioteka, galeria handlowa – zainteresowanych wdrażaniem zmian związanych ze zwiększaniem dostępności w miejscach, które współtworzą i którymi współzarządzają
- do osób zainteresowanych projektowaniem uniwersalnym oraz tematem dostępności przestrzeni publicznej i tzw. trzeciej przestrzeni¹

2. Na jaki problem społeczny odpowiada?

Miejsc użyteczności publicznej, naprawdę DOSTĘPNYCH i WYGODNYCH dla wszystkich potencjalnych użytkowników jest niewiele. Często są one dostępne wybiórczo – tylko dla osób z niepełnosprawnością ruchu lub tylko dla osób poruszających się na wózkach aktywnych, lub dostępne tylko na zewnątrz itp. Przed rozpoczęciem testowania innowacji innowatorki, na bazie własnego doświadczenia zebranego m.in. w założonej

¹ Trzecia przestrzeń to różne klubokawiarnie, biblioteki, domy sąsiedzkie, restauracje, świetlice, miejsca, które znajdują się pomiędzy domem a pracą i w których spędzamy swój wolny czas.

fot. Wojtek Radwański (www.wojtekradwanski.com)

przez siebie Fundacji Machina Zmian, podjęły próbę odpowiedzi na pytanie dlaczego tak rzadko przestrzeń publiczna odpowiada na potrzeby wszystkich grup społecznych. Wyodrębniły trzy rodzaje miejsc:

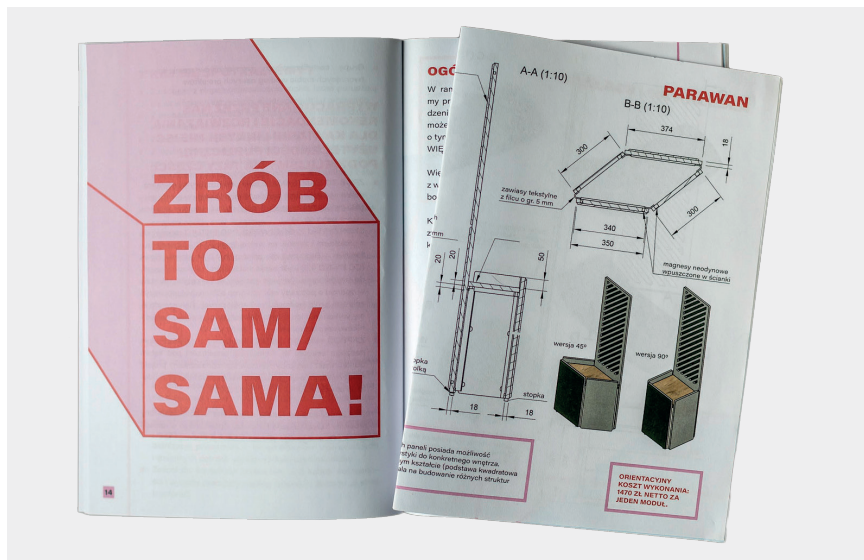
- miejsca, do których nie dostaną się wszystkie osoby ze względu na bariery architektoniczne: schody, lokalizacja na piętrze, brak windy
- miejsca, w których brakuje rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie, np.: dostępnej dla wszystkich toalety, ciągów komunikacyjnych umożliwiających swobodne poruszanie się, regulowanego oświetlenia, regulowanej głośności dźwięku, wygodnych mebli, wydzielonej strefy ciszy, dodatkowych poduszek i kocy
- miejsca, gdzie obsługa nie jest przeszkolona w zakresie kontaktów z klientami/klientkami o różnych potrzebach i nie potrafi na nie dyskretnie odpowiedzieć, brakuje jej wrażliwości, cierpliwości, życzliwości i empatii

3. Opis innowacji

Skąd pomysł?

W 2014 r. innowatorki realizowały projekt „Dobre Miejsce Spotkań – Przestrzeń Inspiracji” w Krakowie, w Gdyni i w Oświęcimiu. Wtedy to powstały wstępne założenia do stworzenia dostępnej dla wszystkich klubokawiarni. W ramach projektu zrealizowały warsztaty dla liderek – kobiet z niepełnosprawnością i bez, przeprowadziły warsztaty „Zmień perspektywę” dla właścicieli i właścioelek miejsc użyteczności publicznej z Krakowa i Gdyni oraz stworzyły mapę „Dobrych miejsc spotkań”, czyli dostępnych dla różnych grup, bez względu na stopień sprawności.

Podczas jednego z finałów głównego fundacyjnego projektu „440 km po zmianę” do Gdyni przyjechały ambasadorki projektu – kobiety poruszające się na wózkach

fot. Wojtek Radwański (www.wojtekradwanski.com)

i o protezach. Potrzebne było miejsce na wieczorne spotkanie przy piwie. Zadanie niełatwe, ponieważ okazało się, że w większości kawiarni, restauracji i pubów nie są zachowane ciągi komunikacyjne, jest za mało miejsca do manewrowania nawet jednym wózkiem, a co dopiero kilkoma.

Innowatorki zebrawszy wszystkie doświadczenia zaczęły specjalizować się w projektowaniu wygodnej i dostępnej przestrzeni spędzania wolnego czasu – tak zwanej „trzeciej przestrzeni”, czyli miejsca spotkań, które znajduje się pomiędzy domem a pracą.

Tak narodził się pomysł powstania „Czułości” – wygodnej klubokawiarni.

Na początku było marzenie. Wypowiedziane na głos na Wałach Chrobrego w Szczecinie.

To tam razem z Tomkiem – przyjacielem ze szkoły średniej – spędzałam wagary.

To tam marzyliśmy o tym, co będziemy robić, kiedy dorośniemy. Chciałam prowadzić dom kultury. Dorośliśmy. Tomek jest muzykiem, mimem i aktorem. Ja – fotografką, animatorką kultury i wymyślaczką rozwiązań ułatwiających życie. Obydwoje zajmujemy się żonglowaniem różnymi piłkami zainteresowań. Pierwszą przymiarę do mojego „domu kultury” zrobiłam jedenaście lat temu, prowadząc Miejsce Fotograficzne Machina Fotografika w starej kuchni Klubokawiarni Lokator. Podobało mi się. Moje marzenie zmieniło się w pomysł stworzenia wygodnej i dostępnej społeczno-artystycznej klubokawiarni o nazwie „Czułość”. Szukając dla niej miejsca, przeprowadziłam się dwa lata temu z Krakowa do Trójmiasta.

Sylwia Nikko Biernacka, współautorka innowacji

Kiedy dziesięć lat temu wybierałam się na studia, wszyscy radzili mi, żebym ze względu na poruszanie się na wózku wybrała taki kierunek, który umożliwi mi pracę zdalną z domu. Z wrodzoną sobie przekorą wybrałam kulturoznawstwo. Chciałam organizować wydarzenia i pracować w zespole. Zostałam animatorką kultury, na drodze której często pojawiają się bariery architektoniczne. Interesujące mnie wydarzenia kulturalne odbywają się w miejscach, do których nie mogę się samodzielnie dostać. Praca we współtworzonej, w pełni dostępnej klubokawiarni i realizowanie w niej wspólnych projektów kulturalnych to spełnienie moich marzeń – animatorki na kółkach.

Paulina Pohl, współautorka innowacji

Istota innowacji

Innowacja polega na zmianie przestrzeni tylko w teorii publicznej w taką, która jest dostępna dla naprawdę wszystkich. Celem innowatorów było znalezienie rozwiązań łatwych do wdrożenia, nie wymagających wielkich rewolucji, a pozwalających na faktyczne urzeczywistnienie idei równych praw wszystkich w użytkowaniu przestrzeni.

Dlaczego to robimy? Wierzymy, że dzięki naszym działaniom więcej osób uwierzy w swoje marzenia i zacznie je realizować na równych prawach w różnych sferach życia, bez względu na stopień sprawności. Przestrzeń wokół nas będzie wygodna i dostępna dla wszystkich, jako ludzie staniemy się bardziej otwarci na różnorodność i życliwsi dla innych istot, świata i przyrody – taka jest nasza wizja Morza Zmian. Przyłącz się do nas!
Zespół Fundacji Machina Zmian – Sylwia „Nikko” Biernacka, Paulina Pohl

Innowacja krok po kroku

Do stworzenia klubokawiarni „Czułość” doprowadziło wiele działań:

- badania fokusowe z właścicielkami/właścicielami i obsługą kawiarni i innych miejsc użyteczności publicznej, mające na celu sprawdzenie, czy uczestnicy/uczestniczki badania są zainteresowani/zainteresowane wdrażaniem zmian związanych ze zwiększaniem dostępności w swoich miejscach i – jeśli tak – to ile pieniędzy mogą na to przeznaczyć
- konsultacje społeczne z różnorodnymi grupami osób na temat indywidualnych potrzeb związanych z wygodnym spędzaniem wolnego czasu w przestrzeni typu klubokawiarnia
- warsztat projektowania partycypacyjnego, podczas którego uczestnicy i uczestniczki projektowali/projektowały rozwiązania zwiększające wygodę miejsc typu klubokawiarnia
- seria spotkań z:
 - osobami z niepełnosprawnością ruchu, które poruszają się na wózkach aktywnych, elektrycznych i o protezach
 - osobami z niepełnosprawnością wzroku: słabowidzącymi i niewidomymi
 - osobami głuchymi i słabosłyszącymi
 - przemieszczającymi się z wózkami opiekunami/opiekunkami małych dzieci
 - młodzieżą gimnazjalną i licealną oraz studentami i studentkami
 - osobami z niepełnosprawnością intelektualną
 - opiekunami/opiekunkami i edukatorami/edukatorkami osób z niepełnosprawnością intelektualną
 - seniorami i z seniorkami
 - architektami/architektkami i projektantami/projektantkami
 - właścicielami/właścicielkami miejsc takich, jak restauracja, kawiarnia, bistro, muzeum
 - osobami pracującymi w miejscach typu klubokawiarnia, restauracja, kawiarnia

Wypracowane rekomendacje i rozwiązania dla kawiarni i innych miejsc użyteczności publicznej podzielone zostały na trzy części:

- ZRÓB TO SAM/SAMA!
- SKORZYTAJ Z GOTOWEGO PROJEKTU!
- ZAPROŚ NAS DO SIEBIE!

W efekcie projektu innowatorki stworzyły:

- „Czułość – zeszyt rozwiązań architektoniczno-projektowych” – poradnik samodzielnego wdrożenia innowacji w miejscu użyteczności publicznej przez osoby tym miejscem zarządzające
- trzy projekty mebli zwiększających wygodę przebywania w miejscu spędzania wolnego czasu – „trzeciej przestrzeni”, udostępniane na wolnej licencji CC. Uznanie autorstwa – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0)
- model konsultacji przestrzeni pod kątem jej dostępności i wygody – „5 stref komfortu” – zapewniający optymalną modernizację przestrzeni z uwzględnieniem różnorodnych i zmiennych potrzeb użytkowników/użytkowniczek
- zespół ds. konsultacji przestrzeni pod kątem dostępności i wygody, pracujący według autorskiej metody „5 stref komfortu”
- grupę certyfikowanych rzemieślników/rzemieślniczek tworzących meble według autorskich projektów

Taka poduszka jest idealna, jak się długo siedzi.

Uczestniczka projektu nt. jednego z testowanych prototypów

Ile to kosztuje?

- trzy projekty mebli udostępniane są bezpłatnie na wolnej licencji CC. Uznanie autorstwa – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0)
- ceny mebli są podane na grafikach
- wycena konsultacji przestrzeni pod kątem jej dostępności i wygody według autorskiej metody „5 stref komfortu” jest uzależniona od metrażu powierzchni, geograficznego położenia miejsca, w którym konsultacja się odbywa

fot. Wojtek Radwański (www.wojtekradwanski.com)

4. Kto za tym stoi?

Sylwia „Nikko” Biernacka: inspiratorka, tutorka, mentorka, trenerka. Założycielka Fundacji Machina Zmian. Pomysłodawczyni projektu „440 km po zmianę” i projektu „Czułość – wygodna klubokawiarnia”. Założycielka firmy „Więcej Piękna”. Stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Fotografuje, rysuje i wymyśla rozwiązania ułatwiające życie – dla siebie, dla innych istot, dla świata.

Paulina Pohl: kulturoznawczyni, animatorka kultury, edukatorka filmowa, działaczka społeczna, wiceprezesa Fundacji Machina Zmian. Ambasadorka projektu „440 km po zmianę”. Współpracuje z Gdyńskim Centrum Filmowym, Uniwersytetem Gdańskim, Akademickim Centrum Kultury Alternator, Europejskim Centrum Solidarności i Against Gravity. Pasjonatka festiwali muzycznych oraz kina.

fot. Bogna Kociumbas

Fundacja Machina Zmian od ponad 12 lat działa na rzecz wzmocnienia kobiet i mężczyzn poprzez działania o charakterze społecznym, rozwojowym i artystycznym, aby na równych prawach uczestniczyły/uczestniczyli w różnych sferach życia. Działamy w obszarze edukacji i innowacji społecznych. Od ponad 8 lat fundacja specjalizuje się w tworzeniu rekomendacji do kształtowania dostępnych i wygodnych przestrzeni spędzania wolnego czasu. Nasze działania rozpoczęliśmy od przygotowania rekomendacji do planów modernizacji wejść na plaże, w 2018 r. przygotowaliśmy rekomendacje związane z kształtowaniem dostępnych przestrzeni

typu: klubokawiarnia, biblioteka, dom sąsiedzki, restauracja świetlica. Wszystkie te przestrzenie możemy określić wspólną nazwą „trzecia przestrzeń”.

Od 8 lat realizujemy innowacyjny i wspólnotowy, społeczny projekt „440 km po zmianę”. Idąc co roku 440 km brzegiem Bałtyku wspieramy kobiety z niepełnosprawnością ruchu, zmieniamy polskie plaże tak, aby były dostępne dla wszystkich, spełniamy podróżnicze marzenia, inspirujemy do zmiany.

5. Kontakty

<https://www.innowacjespoleczne.org.pl/czulosc>

<http://440km.pl/>

Sylwia Nikko Biernacka

mail: nikko@440km.pl

tel. 515 068 873

Paulina Pohl

mail: paulina@440km.pl

tel. 793 433 767

Tekst: Magdalena Żółkiewicz
Redakcja: Ewa Rościszewska
Projekt i skład: Kotburey, www.kotburey.pl
Maj 2019

